

Ormanları, Biyolojik Çeşitliliği ve Toplulukları Koruma Politikası

Yürürlük Tarihi: Mart 2015

Son Güncelleme/İnceleme Tarihi: Mayıs 2026

1. Amaç

Dünyanın önde gelen tarımsal tedarik zinciri yöneticilerinden ve beslenme sağlayıcılarından biri olarak ADM, ormansızlaşmayı ve birincil doğal bitki örtüsünün dönüşümünü önlemeye, ayrıca tedarik zincirleri kapsamında biyolojik çeşitliliği, ekosistemleri ve toplulukları korumaya odaklanmaktadır.

Bu Politika, ADM'nin faaliyet gösterdiği tüm ürünler ve coğrafyalarda ormansızlaşma ve birincil doğal bitki örtüsünün dönüşümüyle ilgili olarak kurumsal- çapta bir yaklaşım ortaya koymaktadır. Bu politika, uluslararası düzeyde kabul görmüş en iyi uygulamalarla, başta OECD-FAO'nun Tarımsal Tedarik Zincirlerinde Ormansızlaşma ve Durum Tespiti İş Rehberi ile Accountability Framework initiative (AFi) rehberliği doğrultusunda uygulanmaktadır¹.

ADM, gelişen bilim, sektör standartları, yasal gereklilikler ve kurum içi hedeflerle uyumlu olarak politika ve uygulamalarını güçlendirmeye devam edecektir.

2. Kapsam

Bu Politika, ADM'nin kendi işlemleri, tüm doğrudan ve dolaylı tedarikçileri ile ADM'nin %50'den fazla kontrol payına sahip olduğu tüm şirketler ve ortak girişimler için geçerlidir.

3. Politika Yaklaşımı ve Beklentiler

ADM her ne kadar ürün yetiştirmese de, sosyal ve çevresel açıdan sorumlu tarımsal üretimi teşvik etmek amacıyla tedarikçiler, müşteriler, hükümetler ve sivil toplum ile bağımsız ve iş birliği içinde çalışmaktadır.

ADM, bu Politika'nın uygulanmasında; tedarik zinciri yapılarındaki, risk profillerindeki ve sektörel standartlardaki farklılıkları yansıtan emtia ve bölgeye özgü Metodolojiler kullanarak risk tabanlı bir yaklaşım uygulamaktadır. Uygulama yaklaşımları farklılık gösterebilse de, bu yaklaşımlar ADM'nin ormansızlaşmayı ve birincil doğal bitki örtüsünün dönüşümünün önlenmesine, biyolojik çeşitliliğin korunmasına ve insan haklarına saygı gösterilmesine yönelik genel Politikasıyla uyumludur.

¹ [Hesap Verebilirlik Çerçevesi](#)

ADM, tedarik zincirleri genelinde řu sonuçların elde edilmesini zorunlu kılar:

- **Çevre Koruma:**

- Ormanların yok edilmesi veya arazi temizliğı, arazi hazırlığı veya plantasyon yönetimi için yangın kullanılması yasaktır;
- Geçerli son tarihlerden sonra, orman ve orman dışı ekosistemler de dahil olmak üzere, birincil doğal bitki örtüsünde herhangi bir dönüşüm yapılmayacaktır;
- Yüksek Koruma Değeri (HCV) ve Yüksek Karbon Stoku (HCS) alanlarında imar faaliyetine izin verilmemesi ve bozulmanın meydana geldiğı yerlerde ekolojik restorasyonun teşvik edilmesi;
- Uygun koruma önlemlerinin ve en iyi yönetim uygulamalarının uygulanması da dahil olmak üzere turbalıkların korunması;
- Arazi kullanımı ve tarımsal üretimle ilişkili sera gazı emisyonlarının azaltılması.

- **İnsan Hakları ve Sosyal Sorumluluk:**

- Yerli halkların ve yerel toplulukların haklarına saygı, buna Özgür, Önceden ve Bilgilendirilmiş Onay (FPIC) da dahildir;
- Birleşmiş Milletler İşletme ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve ADM'nin [İnsan Hakları Politikası](#);
- ILO'nun İş Yaşamındaki Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi ve ilgili mevzuata uygun olarak işçi haklarına saygı² ;

- **Yasal Uyumluluk ve Sorumlu Uygulamalar:**

- Çevre, iş gücü ve arazi kullanımı mevzuatı da dahil olmak üzere, geçerli tüm yerel, ulusal ve uluslararası yasalara uyumluluk;
- Stockholm Sözleşmesi, Rotterdam Sözleşmesi ve DSÖ Sınıf 1A ve 1B pestisitleri kapsamında listelenenler de dahil olmak üzere tehlikeli kimyasalların yasaklanması;

- **Etkinleştirme ve Destekleyici Eylemler:**

- Küçük ölçekli çiftçilerin sorumlu katılım ve kapasite geliştirme yaklaşımlarıyla sürece dahil edilmesi;
- Sürdürülebilir tarımın ekonomik kalkınma, yoksulluğun azaltılması ve gıda güvenliği için bir motor olarak desteklenmesi.

² Ulusal yasa ile uluslararası insan hakları standartlarının hizalanmadığı durumlarda, ADM ulusal yasaya uyacak ve mümkün olduğu ölçüde uluslararası kabul görmüş insan haklarına saygı göstermeye gayret edecektir.

4. Öncelikli Emtialar ve Yüksek Riskli Alanlar

Bu Politika, tüm ADM tedarik zincirleri için uygulanır. ADM, ormansızlaşma ve birincil doğal bitki örtüsünün dönüşüm riskinin en yüksek olduğu tedarik zincirlerini tanımlamak amacıyla tedarik ayak izini düzenli olarak gözden geçirir. Bu değerlendirmelerin sonuçları şirketin hedeflerine yön verir ve bu politikanın uygulanmasına rehberlik eder.

ADM, mevcut risk maruziyeti ve tedarik zinciri ayak izini esas alarak palmiye ve soya'yı öncelik emtialar olarak tanımlamıştır. ADM, sorumlu tedarik taahhütlerinin aşamalı olarak uygulanmasının bir parçası olarak, bu yaklaşımı zaman içinde mısır ve pamuk da dahil olmak üzere diğer emtialara da genişletecektir.

ADM'nin ormansızlaşma ve birincil doğal bitki örtüsünün dönüşümüyle mücadele için öncelikli bölgeleri arasında Güneydoğu Asya, Latin Amerika ve Amazon, Cerrado, Pantanal ve Chaco gibi başlıca biyomlar yer almaktadır.³ ADM, emtia tedarik ettiği bu biyomlardaki tüm ülkelerde taahhütlerini uygulamaktadır.

Ürün özelinde politikalar, bu taahhütlerin pratikte nasıl uygulanacağını tanımlar ve tedarik zinciri karakteristiklerini ve risk seviyelerini yansıtan daha ayrıntılı veya özel gereksinimler, metodolojiler ve zaman çizelgeleri içerebilir.

5. Ormansızlaşma ve Dönüşümden Arındırılmış Son Tarihler ve Hedef Tarihler

ADM, ormansızlaştırma- ve dönüşümden-arındırılmış Politika uygulamasına rehberlik etmek amacıyla, AFi ve OECD-FAO rehberleriyle uyumlu olarak, son tarih ve hedef tarihleri belirler. ADM, son teslim tarihlerinin emtia- ve bölgeye özgü olduğunu ve tedarik zincirleri arasında tam olarak hizalanmasının beklenmediğini kabul etmektedir. ADM uygulama programlarını ilerletmeye devam ettikçe, gerektiğinde ek açıklık, iyileştirme ve rehberlik geliştirilecek ve paylaşılacaktır.

- Not: Ürün özelinde son işlem tarihleri ve Politikalar hakkında ayrıntılı bilgi için lütfen ADM'nin [Soya Tedarik Politikası](#) ve [Palm Yağı Tedarik Politikası](#). web sitesine bakınız.

Uygulanabilir olduğu durumlarda, daha erken kesme tarihleri de dahil olmak üzere daha sıkı gereklilikler getiren yasalar veya düzenlemeler geçerli olacaktır.

³ ADM, ilgili tedarik ülkesinde ulusal yetkililer tarafından belirlenen resmi biyom sınırlarını takip etmektedir.

6. Gerekli Özen ve Politika Uygulaması

ADM bu politikayı, OECD-FAO kılavuzuyla uyumlu, sürekli ve risk temelli durum tespiti çerçevesi aracılığıyla uygulamaktadır. Bu çerçeve, ADM tedarik zincirlerinde ormansızlaşma- ve doğal alan dönüşümüyle ilgili riskleri tanımlamak, değerlendirmek ve gidermek üzere tasarlanmıştır ve riskin ciddiyetine ve olasılığına göre orantılı olarak uygulanır.

6.1. Tedarik Zinciri Değerlendirmesi ve İzlenebilirliği

ADM, tedarik zincirlerinde emtia, coğrafya ve tedarikçi bazında risk değerlendirmeleri gerçekleştirir ve riskleri, potansiyel olumsuz etkilerin ciddiyeti ve olasılığına göre önceliklendirir. ADM, izlenebilirliğe risk tabanlı bir yaklaşım uygulayarak, belirlenen riske uygun en yüksek ayrıntı düzeyini hedeflemektedir. Belirlenen yüksek riskli alanlarda, ADM, tedarik zinciri genelinde etkin gözetimi sağlamak ve risk azaltmayı desteklemek için kontrol noktaları oluşturur.

6.2. Tedarikçi Katılımı

ADM, politika beklentilerini ve etik iş davranışı gerekliliklerini açık bir şekilde ileterek tedarikçilerle iletişime geçer. Tedarikçiler, coğrafya, emtia ve uyum faktörlerine dayalı olarak risk tabanlı taramaya tabi tutulacaklardır. Daha yüksek risk taşıyan tedarikçiler, ek dokümantasyon, denetimler, düzeltici eylem planları veya bağımsız doğrulama dahil olmak üzere daha kapsamlı bir durum tespiti sürecine tabi tutulabilir. İzleme sonuçları, gerekli durumlarda askıya alma veya ilişkiyi sonlandırma da dahil olmak üzere kademeli önlemleri belirlemede yol gösterecektir.

6.3. İzleme, Doğrulama ve Düzeltici Eylem

ADM, tedarik zinciri uyumluluğunu ve risk maruziyetini uzaktan algılama, coğrafi analiz ve diğer ilgili izleme araçları kullanarak izler. Risk esaslı doğrulama önlemleri, denetimler veya bağımsız doğrulama dahil olmak üzere, gerektiğinde Politika'ya uyumu değerlendirmek amacıyla uygulanmaktadır. ADM, uygulama ilerlemesini ve hafifletme önlemlerinin etkililiğini zaman içinde takip eder. Uygunsuzluk veya olumsuz etkiler tespit edildiğinde, ADM, sorunları ele almak ve uygun durumlarda etkilerin giderilmesini desteklemek için tedarikçilerle iletişime geçmeyi de içeren düzeltici eylem ve eskalasyon süreçlerini uygular.

6.4. Raporlama

ADM, özen yükümlülüğü yaklaşımı ve uygulama ilerlemesiyle ilgili bilgileri kamuya açık sürdürülebilirlik açıklamalarıyla paylaşıyor. ADM, sorumlu iş davranışını yönetim sistemlerine ve denetim yapılarına entegre eder, erişilebilir şikayet mekanizmalarını sürdürür ve endişeleri zamanında ve haklarla uyumlu şekilde ele alır. ADM, hesap verebilirliği ve sürekli iyileştirmeyi desteklemek amacıyla ilgili bilgileri sürdürülebilirlik açıklamaları aracılığıyla kamuoyuna sunmaktadır.

7. Uyumsuzluk, Düzeltme ve Şikayetler

Bu politikaya ilişkin şikayetler, ADM'nin [Şikayet ve Çözüm Protokolü](#)'ne uygun olarak ADM tarafından kabul edilir ve değerlendirilir. [Tedarikçi Uyumsuzluğunun Yönetimi Protokolü](#) doğrultusunda uyumsuzlukları ele alacağız. ADM, şikayetleri şeffaf, kapsayıcı ve adil bir şekilde inceler ve değerlendirir; uygun takip adımlarını belirler; bunlar arasında ilgili tedarikçiler veya paydaşlarla iletişime geçilmesi ve gerektiğinde düzeltici veya iyileştirici önlemlerin uygulanması da yer alır.

8. Yönetişim ve İnceleme

Bu politikanın denetimi, ADM Yönetim Kurulu'nun Sürdürülebilirlik ve Kurumsal Sorumluluk Komitesi tarafından sağlanmaktadır. Uygulama, yönetim tarafından yönlendirilir ve ADM'nin yönetim sistemleri ile risk yönetim yapılarına entegre edilir.

Bu politika, değişen yasal gereklilikler, bilimsel bilgi ve en iyi uygulamalarla uyum sağlamak için en az iki yılda bir gözden geçirilir.

9. Tanımlar

- **Biyoçeşitlilik:** Canlı organizmaların ekolojik etkileşimleri, popülasyonları ve yaşadıkları topluluklar da dahil olmak üzere toplam çeşitliliği (FAO Terim Portalı).
- **Birincil doğal bitki örtüsünün dönüştürülmesi:** Doğal bir ekosistemin değişimi; insan nedenli bir değişikliğin, orman dışı birincil doğal bitki örtüsünde başka bir arazi kullanımına yol açması veya doğal ekosistemin tür bileşimi, yapısı veya işlevinde köklü bir değişikliğe neden olması.
- **Son başvuru tarihi:** Ormansızlaştırma veya birincil doğal bitki örtüsünün dönüşümü sonucunda, belirli bir alanın veya üretim biriminin, ormansızlaştırma veya doğal bitki örtüsünün dönüşümünün olmaması politikasına uygun olmamasına neden olan tarih.
- **Ormansızlaştırma:** Birincil doğal ormanların insan kaynaklı olup olmamasına bakılmaksızın diğer arazi kullanım türlerine dönüştürülmesi (FAO, 2020).
- **Doğrudan tedarikçi:** ADM ile doğrudan ticari ilişki içinde olan ve ADM'ye tarımsal ürünler tedarik eden toplayıcılar, üreticiler veya diğer kuruluşlar. *Not: Tedarikçi tanımları emtia türüne göre değişiklik gösterebilir. Ayrıntılı tanımlar için lütfen ADM'nin emtia özelinde tedarik politikalarına bakın.*
- **Ekosistemler:** Belirli bir alandaki tüm canlılar, bunların birbirleriyle ve cansız ortamlarıyla (hava, dünya, güneş, toprak, iklim, atmosfer) olan etkileşimleri. Her organizmanın oynayacağı bir rol vardır ve ekosistemin genel sağlığına ve verimliliğine katkıda bulunur (FAO Term Portalı).

- **Orman:** 0,5 hektardan büyük, 5 metreden yüksek ve %10'dan fazla ağaç örtüsüne sahip veya yerinde bu eşiklere ulaşabilecek ağaçlara sahip arazi. Ağırlıklı olarak tarımsal veya kentsel arazi kullanımı altındaki arazileri içermez (FAO, 2020).
- **Özgür, Önceden ve Bilgilendirilmiş Onay (FPIC):** 2007 yılında BM Genel Kurulu, Yerli Halkların Haklarına İlişkin Birleşmiş Milletler Bildirgesi'ni kabul ederek, onların haklarını tanıdı ve atalarından kalma topraklarını, bölgelerini ve doğal kaynaklarını etkileyen her türlü faaliyet için Özgür, Önceden ve Bilgilendirilmiş Onay (FPIC) şartını özellikle vurguladı.
- **Yüksek Karbon Stoku (HCS):** Genellikle yüksek bitki örtüsü yoğunluğuyla ilişkilendirilen ve önemli miktarda karbon depolayan, yaşayabilir orman alanları. Yüksek Karbon Stoklu ormanlar ortadan kaldırıldığında, özellikle arazi temizliği için yangın kullanıldığında, ormanların içerdiği karbon 2. formunda atmosfere salınır.
- **Yüksek Koruma Değeri (HCV):** Koruma çalışmalarına öncelik vermek için kullanılan bir kavram. Bir türün (veya ekosistemin) yüksek koruma değerine sahip olup olmadığını belirleyen çeşitli faktörler vardır: örneğin, Tehlike altında olma, risk veya benzersizlik; işlevsel katkı ve ekosistem hizmetleri sağlama potansiyeli; yerel halk ve paydaşlar için dışsal değer. Biyoçeşitliliğin değerinin değer yargılarına bağlı olması nedeniyle koruma değeri paydaş katılımı yoluyla tanımlanmalıdır (FAO Term Portalı).
- **Yüksek riskli bölgeler:** Orman dışı birincil doğal bitki örtüsünün dönüşüm riski altında olduğu düşünülen ve korunmaya ihtiyaç duyan bölgeler veya biyomlar. Amazon, Cerrado, Pantanal ve Chaco, ADM'nin şu anda emtia üretimi için yüksek riskli olarak tanımladığı bölgelerdir; Güneydoğu Asya ve Latin Amerika ise ADM'nin şu anda palmye yağı üretimi için yüksek riskli olarak tanımladığı bölgelerdir.
- **Dolaylı tedarikçi:** Tedarik zincirinin daha üst kademelerinde yer alan ve ADM'ye doğrudan ticari ilişki yerine araçlar vasıtasıyla tarımsal ürünler tedarik eden kuruluşlar; bunlar arasında kooperatifler, üretici grupları ve diğer üçüncü taraflar yer almaktadır. *Not: Tedarikçi tanımları emtia türüne göre değişiklik gösterebilir. Ayrıntılı tanımlar için lütfen ADM'nin emtia özelinde tedarik politikalarına bakın.*
- **Mülkiyet hissesi veya hisse senedi hissesi:** Bir şirketteki hisselerin belirli bir kısmına sahip olan hissedarın, o şirketteki sahiplik yüzdesi. Politikanın amacı için, ADM'nin %50'den fazla sahiplik hissesini ifade eder.
- **Turbalık:** Yüzeyinde doğal olarak birikmiş turba tabakası bulunan bir alan. Turbalık alanın en basit tanımı, turba bulunan bir bölge olmasıdır. Turba (İrlanda'da genellikle 'turf' olarak adlandırılır), çoğunlukla bitkilerden oluşan yüksek oranda ölü organik

madde içeren ve binlerce yıl boyunca birikmiş bir toprak türüdür. Yakından incelendiğinde, bir turba parçasını oluşturan bitkilerin türleri, hangilerinin büyüdüğü, hangilerinin öldüğü ve hangilerinin biriktiği ortaya çıkarılabilir (FAO Terim Portalı).

- **Başlıca doğal bitki örtüsü:** Belirli bir yer veya bölgede, çevresel ve biyolojik koşullara uyum sağlamış ve insan müdahalesine az veya hiç maruz kalmamış yerli bitki türlerinden oluşan bir topluluk.
- **Hedef tarih:** Şirketin, söz konusu tedarik zincirinde Politikasını tamamen uygulamayı planladığı tarih.

10. Kaynaklar

- FAO, 2020. Küresel Orman Kaynakları Değerlendirmesi 2020. Terimler ve Tanımlar. FRA 2020, Roma. <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>
- Gıda ve Tarım Organizasyonu. (tarih belirtilmemiş) *FAO Term Portalı*. <https://www.fao.org/faoterm/en>
- OECD/FAO, 2023. Tarımsal Tedarik Zincirlerinde Ormansızlaşma ve Gerekli Özen Üzerine OECD-FAO İşletme Kılavuzu, OECD Yayınları, Paris. <https://doi.org/10.1787/c0d4bca7-en>

11. İletişim Bilgileri

Bu politikanın uygulanmasına ilişkin endişeler [ADM Way Yardım Hattı](#) üzerinden veya responsibility@adm.com adresinden Şikayet ve Çözüm kanalımıza ulaşarak bildirilebilir.